

STAMPZETESI ARAK:

kiadóhivatalban átvéve:	
Égés évre	16 kor.
megyédévre	4 "
Helyben átvéve hordva:	
Égés évre	20 kor.
megyédévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Égés évre	24 kor.
megyédévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.

Berkesatóság és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Aranyosbányai kőszírók visszaszállításra
vagy megöröszítésére nem vállalkozik.

Műfajták és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes számú ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 12.

A jövő évi költségvetés.

Három esztendei válság és törvényen kívüli állapot után, hála Istennek, annyira jutottunk, hogy immár idejében nyújtja be a kormány a parlamentben a költségvetést. Idáig csak a romok eltakarításáról, a törvénytelen ségek, alkotmány-sértések megszüntetéséről volt szó, ez volt a legsürgősebb teendő. Visszaállítani a törvényes rendet, az alkotmány uralmát. Ez volt mindeddig feladata a kormánynak. Az új nemzeti kormány működéséből egy félét vett igénybe ez a munka. Elvégezte derekasan.

Most következik a feladat második része az alkotások korszaka. Ebben persze korlátozva van egyrészt a kötött paktummal, melynek alapján a kormányt elvállalta a koalíció, másrészt folytonos tekintettel kell lennie a multakra, hogy minden tisztességes eszközzel erősítse a nemzetet, hogy amennyire csak elérhető, lehetetlenné tegye a jövőben az alkotmány ellenére való kormányzást.

Az alkotás munkájában ma tette az első nagy lépést. Ma terjesztette elő a kormány elnöke a jövő évi költségvetést, mely az első önálló nagyobb munkája a kormánynak. Az idei költségvetést még szomorú emlékezetű elődjétől vette át a kormány, ez már az új kormány tagjainak az önálló alkotása.

Az új korszak szelleme ömlik el rajta s végig vonul az egész költségvetésen, minden tárcán.

Szociálpolitikával kezdi Wekerle exposséját. A nemzeti irány mellett erre van ma legnagyobb szüksége ennek a szegény agyonpanamázott országnak.

A kis emberek sorsával alig törődött addig valaki államférfiaink közül Széll és Darányi voltak az elsők, akik ez irányt inaugurálták s e tekintetben tiszteletre méltó művelődést fejtettek ki, de a régi megbukott liberális rendszer megbénította törekvésüket. Most azonban egy mesgyn haladnak a kormány tagjai valamennyien. Az állami tisztviselők, a tanítók fizetésének javítása előbb alig álmódott arányban lép életbe e költségvetésben; annyira ment Wekerle, hogy már a lakbér emelését is figyelembe vette. Művelődési és

humánus intézmények támogatásába, községek, egyházak segítése, autonómiájuk épségben tartásával. Munkásbiztosítás olyan mértékben, amilyenben még a külföldön sincs sehol sem. Parcellázás, telepítés, folytatása Darányi programjának. Emellett igazi iparfejlesztés és a kereskedelem valódi érdekeinek felkarolása, támogatása. Ki győzné csak elsorolni is a szebbnél szebb részleteket.

És mindezek után nem mint a liberális kormányzat alatt 10—20 ezer, az is csak papiroson, hanem 45 millió felesleg.

Valóban olyan eredmény, amelyre büszke lehet a kormány. Ez a kormány első költségvetésével megmutatta, hogy ime jut pénz — tisztességes gazdálkodás és jó akarat mellett minden szükséges, szép és hasznos dologra.

Reményekkel eltelve várjuk a szép tervek, nagy eszmék megvalósulását, melyektől a nemzet boldogulása függ.

Tudósításunk Wekerle előterjesztéséről a következő:

A képviselőház ülése.

Budapest, október 12.

Elnök: Justh Gyula.

Hammersberg László jegyző: Felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Bemutatja Heves vármegye átiratát a Rákóczi törvények eltörlése iránt. Jelenti, hogy Thaly Kálmán indítványt adott be a Rákóczi hamvainak hazaszállítása ügyében és hogy a kormány a szent hamvak elé Orsováig küldöttséget menessen. A Ház Justh elnök kérdésére elhatározza, hogy a koporsókra koszorút helyez és küldöttségileg képviselteti magát úgy az orsovai, mint a kassai ünnepélyen.

Kossuth Ferenc keresetlelmi miniszter: betervezi törvényjavaslatait. Kéri a Házat ezen törvényjavaslatokat az illető bizottságokhoz utasítani.

Elnök: A törvényjavaslatokra nézve kijelenti, hogy a törvényjavaslatokat a bizottságok elé utasítja, melyhez a Ház is hozzájárul.

Szalay László előadó: Barabás Béla mandátumát végleg igazoltnak kéri kijelentetni.

Elnök: Barabás Bélát végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Szkicsák Ferenc nemzetiségi: Immunitásának megsértését jelenti be. A közigazgatási közegek eljárását veszi bírálat alá.

Elnök: Felszólítja, hogy tartózkodjék az általános bírálattól.

Szkicsák Ferenc: Azt mondja, hogy hiába Kossuth és Apponyi minden ékeszólása, de amíg ilyen tarthatatlan állapotok lesznek Magyarországon a közigazgatás terén, addig Magyarországot a külföld nem fogja elismerni.

Felkiáltások: Halljuk a sérelmét!

Szkicsák: Jelenti, hogy Trencsénben népgyűlést hívott össze és alig üdvözölte a népgyűlést, mikor a főszolgabíró megtiltotta a beszédet. Kéri sérelmét a mentelmi bizottsághoz utasítani.

Elnök: Jelenti, hogy következik a háznagy választása.

Nagy többséggel Leszkay Gyulát választották meg.

Gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter bejelenti, hogy az eddig hozzá intézett kérdésekre jövő pénteken fog válaszolni.

Az exposé.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ismerteti szociális politikánkat. Az államvasutak személyzetének 3 és fél millió többlet van már felvéve anyagi helyzetük javítására. A kormány mindent elkövet, hogy a tisztviselők anyagi helyzete is javíttassék. Tekintve, hogy a lakbér is emelkedett, a kormány a lakbérletmenyeket is felemeli. Az államvasutak bevétele fedezni fogja e többletet, melyet az államvasuti személyzet fizetésemelésére fordítanak. A gazdasági munkások segélyezésére is 300 ezer korona többlet van felvéve a budgetben. A kivándorlás csökkentésére is törekedni fog a kormány és erre a célra nagyobb összeget vett föl a költségvetésbe. Az adórendszer olyan mértékben lesz megállapítva, amilyen egyetlen európai államban sincs. Az iskolák szükségletére is nagyobb összeget vesznek fel a költségvetésbe, ugyszintén a községeknek adandó állami segélyt, az egyházaknak a múzeumoknak, a közművelődési egyesületeknek, a hírlapírók nyugdíjgyűjjesülete részére is 40 ezer koronát. A kórházak részére is nagyobb összeg van felvéve; legnagyobb rész a betegápolásra jut. A humanus egyesületek segélyezésére is fel lett véve a költségvetésbe. A szociális tulkapásoknak azonban utját fogja a kormány, nem a nyers hatalommal, hanem teljes erkölcsi súlyával. Az iparoktatás terén is üdvös újításokat kíván tenni. A posta és távirtda és a dohánygyárak emelését is céljával tüzte ki ez a kormány. A posta és távirtda emelésére 3 millió van felvéve, úgy szintén a vasgyárak fellendítésére is nagyobb összeget vettek fel.

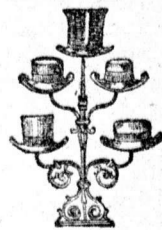
Lengyel Zoltán: Skoda ágyugyárosnak kell vele konkurenciát csinálni!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az állattenyésztés fejlesztése is komoly feladata a kormánynak. A tengeri hajózás és a vicinális vasutak szubvencionálását is felvették a költségvetésbe. Kereskedelmi és ipari célokra és kül-

PFAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

kereskedelmünk céljára is nagyobb összeg lett felvéve és a fiemei hajózásra.

Az iparfejlesztésre 1 millió 200 ezer koronát szántak, de az még mindig kevés. Ha azt akarjuk, hogy iparunk és kereskedelmünk úgy kifejlődjön, mint az szükséges, úgy rendkívüli befektetésre kell gondolnunk.

Áttér az igazságügyi tárcára és felsorolja az idevonatkozó reformokat.

Egy hang: Mi van az arányosítással?

Wekerle: Nem tudom, hogy a közbeszólások mit jelentenek? Elégedetlenséget vagy buzdítást? Tessék a képviselő urnak figyelemmel kíséni, hogy ebben a kérdésben a kormány ankétet is hívott egybe és hogy szíven hordja a dolgot, akkor meggyőződhetik, hogy buzdításának máris meg van a sikere. (Élénk derűtség.) Egészen véve kiadásaink 48 millió koronával emelkedtek. Nem tagadja, hogy még ebben a 48 millióban nincs minden felvéve. Tekintve, hogy több kiadás van, jelentékenyen kellett emelni a jövedelmet is, így a belügyi tárca keretében némi emelkedés van, ugyancsak a bélyeg és dohányjövődék is emelkedett. A fogyasztási adó megoldása is küszöbön van. Állami jövedelmeink fokozására nagy befektetéseket kell tennünk. Állami bevételeink nemcsak a napi szükségletet fedezik, de a jövőre is biztosítékot nyújtanak. A költségvetést ismertette kimutatja, hogy 45 millió fölösleg mutatkozik.

Vagyis az 1906 ik évi többlettel szemben 7.030,181 korona gyarapodást tüntet föl. Tehát pénzügyi szempontból ennyivel kedvezőbb az állam jövő évi költségvetése, mint az ideit volt

Rendes kiadások végösszege: 1.134.775,899

Rendes bevételek összege: 1.180.555,203.

A múlt évi költségvetéssel összehasonlítva az ideit, a kiadásokban a következő alábbi nagyobb különbségek szerepelnek:

A közösügyi kiadásokban:

1906 ban volt	74,086.088
1907-ben	76,133.520
Több lett	2,047.432-el.

Nyugdíjban:

1906-ban volt	23,601.738
1907-ben	26,142.475
Több lett	2,540.737-el.

Országos betegápolási alap:

1906-ban volt	9,042.550
1907-ben	11,896.384
Több lett	2,853.834-el.

Ipari és kereskedelmi célok:

1906-ban volt	2,431.850
1907-ben	3,968.470
Több lett	1,536.620 al.

Állami lótenyészintezetek:

1906-ban volt	6,574.870
1907-ben	6,968.940
Több lett:	394.070-el.

Állami elemi iskolák:

1906-ban volt	8,862.538
1907-ben	10,170.010
Több lett:	1,307.472-el.

Tudományos és irodalmi célok:

1906-ban volt	191.104
1907-ben	304.104
Több lett:	113.000-al.

A bevételekben viszont a következő emelkedések ötlenek szembe:

Fogyasztási és italadók:

1906 ban volt	177,830.000
1907-ben	187,664.000
Több lett:	9,834.000 al.

Dohányjövődék:

1906 ban volt	126,247.000
1907-ben	133,247.000
Több lett:	7,000.000-al.

Magyar államvasutak:

1906-ban volt	251,600.000
1907-ben	268,755.000-al.
Több lett:	7,155.000 al.

Kossuth Ferenc és Fekelfalussy Lajos miniszterek a költségvetéssel kapcsolatban statisztikai kimutatásokat terjesztenek elő. A ház ugy ezeket, mint a költségvetést a pénzügyi bizottsághoz utasítja.

Interpelláció.

Polónyi Géza igazságügyminiszter válaszol Achim L. András volt képviselő interpellációjára. Dacára annak, hogy Achim kérdésére tekintve, hogy a Kuria megsemmisítette a mandátumot — nem volna kötelessége válaszolni, mégis válaszol. Kijelenti, hogy a honvédelmi miniszter zsarolásra, még hozzá 166 korona erejéig egyáltalán nem képes és a rágalmat visszautasítja.

Ebben az ügyben már végérvényes ítéletet mondott a bíróság s ebből az ítéletből is kitűnik, hogy Achim könnyelműen vádakodott.

A ház a választ tudomásul vette.

A következő ülés a jövő pénteken lesz. Ezen az ülésen Apponyi Albert gróf felel több interpellációra s azután kisorsolják a Mikszáth Kálmán összeférhetlenségi ügyében ítélő bíróságot.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap délután folytatták Nagyvárad város októberi közgyűlését.

A tegnapi nap már nem volt oly zajos, nem voltak oly elkeseredett viták, mint az előző napon. A tegnapi gyűlés tárgyai alig emelkednek ki a szürke mindennapiságból. Főtárgya volt Tóth Ferenc dr azon indítványa, hogy a váralja-velencei városrészeket Olaszival egy gyalog járó fahid kösse össze. E közérdekű javaslat provokált nagyobb vitát, mely tulajdonképpen annak köszönhető, hogy az előkészítés nem volt precíz. A tanács ez előmunkálatnak alapján javasolta is annak elutasítását, mely azonban a vita után nem történt meg. Minden kétséget kizár az, hogy a fenti városrészeknek egy közlekedési műre szüksége van. Ezt föltétlen megkívánja a város rohamos fejlődése, melyet az előkészített javaslat szerint, úgy látszik, nem vettek figyelembe.

Egyébként az ülés lefolyása a következő volt:

Glacz Antal 3 órakor megnyitotta az ülést s az előző napi határozatokat olvasták fel. A villamosügyre vonatkozólag itt jegyezzük meg, hogy a közgyűlés nem Döry, hanem Radó bizottsági tag azon indítványát fogadta el, hogy az ad hoc bizottság szűnjék meg és a felügyelő bizottság továbbra is hagyassék meg működésében. Az eddigi működéséért a felügyelőbizottságnak a közgyűlés köszönetet szavazott meg. Ezt követte a tárgysorozat 6 pontja.

A Kossuth-szobor felállítása.

Előterjesztésre került dr Döri Ferenc indítványa, hogy a város által a Kossuth Lajos szobor-alapra megszavazott évi 4000 korona terhére 70,000 kor. kölcsönt vegyen fel a vá-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Apró történetek.

A lump.

Egy rendőrkapitány beszélt el ezt az esetet.

Behoztak hozzá egy elég jól öltözött, de borotvátlan, beesett szemű, sápadt embert. A rendőr azért kísérté be, mert már többször megróttá, de az éjjel megint az Andrassy-ut egyik padján találta, a mint aludt.

A kapitány megkérdi:

— Miért aludt a padon?

— Mert nincs lakásom.

— Mióta?

— Három hét óta.

— És hol szokott aludni?

— A ligetben. Vagy a városban: padokon.

Ezután következett a rendes eljárás. Megrótták ezért a »bünért«, de végül a kapitány annyira megsajnálta, hogy a zsebébe nyúlt és adott neki egy forintot.

Az ember megköszöni a pénzt, zsebre teszi és mosolyog.

— Miért mosolyog?

— Mert estére már nem lesz meg belőle egy krajcár sem.

— Mit csinál vele?

Vállat von:

— Egyszer életemben lump leszek én is. Innen egyenesen bemegyek egy szállodába és az egész pénzt amugy istenigazában — ellakom...

Rákosi darabja.

A Vigszínház az országos Rákócziünnep alkalmából be fogja mutatni Rákosi Viktor »Rákóczi fia« című új történeti darabját. Ez a darab sok huza-vona után került a Vigszínházhoz; eredetileg a Királyszínházban akarták előadni, már a szerepeket is kiosztották, próbáltak is belőle, míg végre — hosszas tanácskozás után a Királyszínház átengedte a darabot a Vigszínháznak. Rákosi Viktor az izgalmas előzmények dacára sem jött ki a sodrából, ő különben is viharedzett színpadi szerző: minden darabjának premierjét nagy viták és veszekedések előzték meg.

Most, amikor végre megegyeztek, a szerződés aláírására került a sor. A Vigszínház igazgatósági irodájában irták alá a szerződést. Az aktus után Rákosi Viktor felállott, kezét nyújtotta Faludi Miklós igazgatónak, aki csodálkozva ráta meg a feléje nyújtott jobbot:

— Hogyan, képviselő ur, már elmegy?

— Dehogya. Csak udvarias vagyok.

— Nem értem!

— Tudja, direktor ur, én most sokat járok a cirkuszba és ott tanultam meg: mi az udvariasság. Az ellenfelek kezét fognak a birkózás előtt...

Kassai darabja.

Kassai, a híres komikus csupa maliciából ment nyugalomba. Az egész pályafutása alatt lenézte a saját mesterségét és valahányszor megnevettette a publikumot, dühös volt magára és szíve mélyéből megvetette azokat, a kik az aféle mókákban tetszésüket találták.

— Várjatok csak! — szólt ingerült arcángatózással — majd fogtok még bosszankodni, a mikor meg én nevetek!

És valahányszor valaki sajnálkozik, hogy többé nem láthatja a színpadon, pokoli gyönyört érez a kis Mefiszto.

Kassai a szomszédos Vácon ütötte föl sátorfáját és nincs nyugta egy helyt maradni, minduntalan elrándul hol ide, hol oda. Nem régebben Egerben is járt és meglátogatta Gárdonyi Gézát.

— Itt írta meg »A bor«-t? — kérdezte, a mikor a vendégszerető költőtől bucsuzott.

— Itt! felelte Gárdonyi.

— Ez a szomszéd telek eladó? — kérdezősködött tovább.

— Azt hiszem, kapható.

— Megveszem... és ott megirom —

»A sör«-t.

Tudtommal Kassai még nem kötötte meg az adás-vevési szerződést és így még sokáig kell »A sör«-re szomjazzunk.

ros. Így a szobor rövid idő alatt felállítható lenne. A városi tanács az indítványt nem tartja elfogadhatónak s annak elvetését javasolja. A tanács javaslatát a közgyűlés elfogadta.

A város adománya.

A budapesti állatorvosi főiskola előjárósága felkérte a várost, hogy a főiskola asztal-alapjára tegyen alapítványt, vagy adományt szavazzon meg. A tanács javasolja, hogy a kért célra egyszersmindenkorra 100 koronát szavazzon meg a közgyűlés.

A tett javaslatot a közgyűlés elfogadta.

A debrecen—nagyvárad motoros-vasut.

Török Emil az iránt kereste meg a várost, hogy a debrecen—nagyvárad motoros-vasut költségeihez Nagyvárad városa 100,000 korona értékű törzsrészevény jegyzésével járuljon hozzá. A tanács a kérelem elutasítását javasolja, mert a város anyagi helyzete nem engedi a törzsrészevények jegyzését.

Tekintettel a város jelenlegi gazdasági viszonyaira a tanács javaslatát a közgyűlés magáévá tette.

A népkonyha támogatása.

A népkonyhát fenntartó nagyvárad i. z. nőegylet kéri, hogy a népkonyhának nyújtandó évi segélyt a város 300 koronára emelje fel. A tanács a kérelem teljesítését javasolja. A javaslatot a közgyűlés elfogadta és azt az 1907. évi költségvetés irányszabályzatba előjegyezni rendelte.

A pincériskola részére.

A Nagyváradon felállítandó pincériskola részére a tanács egy évre 250 korona segély megszavazását javasolja.

Stern Hermann bizottsági tag hivatkozik a sok megterhelésre, mely jelenleg a vendéglősöket és kávézókat terheli, kéri, hogy a pincér iskola részére 400 korona segélyt szavazzon meg a törvényhatóság.

Rimler Károly polgármester ellenzi Stern indítványát, mivel ilyen tételekkel már tulságosan meg van terhelve a város. Eltekint azonban ettől és hivatkozik arra, hogy a pincér iskola még a kezdés stádiumában van és így a dolog mélyébe még nem láthat, kéri a tanács javaslatát elfogadni.

Halász Lajos dr rövid vonásokban vázolja a vendéglősök és kávézó helyzetét, kéri a 400 korona megszavazását.

A vita után Ster Herman indítványát fogadta el a közgyűlés.

Villamos vasut a fürdőkhöz.

Hankovits Ferenc és Komzsik Alajos előmunkálati engedélyt kértek egy villamos vasut, amely Nagyvárad és a közeli két fürdő között építtetnék ki. A kereskedelmi miniszter a kérelmet véleményezés céljából leküldte a városhoz. Mivel a vasut kiépítése kívánatos és a nagyvárad városi vasut r. t. sem emel az ellen kifogást, a tanács javasolja, hogy a kért előmunkálati engedély megadását véleményezze a törvényhatóság.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A XI-ik gyógyszer-tár.

Darvas István és több társainak kérelme képezte rövid vita tárgyát. Darvasék egy XI-ik gyógyszer-tár létesítésének engedélyezésére beadott kérelmet a tanács nem találja teljesíthetőnek és javasolja annak elvetését.

Adorján Emil dr: A XI-ik gyógyszer-tár felállítását kéri. Rőviden igyekszik annak létjogát magyarázni. Bizonyítja, hogy ezzel a város nemcsak a közegészségügynek, de a humanizmusnak is szolgálatot tesz, mivel alkalmas nyújt több törekvő gyógyszerész segédnek az önállósítása.

Kurländer Adorján indoklását nem találja helyesnek, mivel a gyógyszer-tárak szaporítása csak árt a közegészségügynek azáltal, hogy a gyógyszereseknek megélhetését támadja meg.

A törvényhatóság ezek után a tanács javaslatát fogadta el.

Géher Antal drogéria tulajdonos azon kérelmét, hogy a város címerét használhassa, a törvényhatóság nem teljesítette.

A káptalan telkek mögött a vasuti pályaudvarral szemben az utvonal szabályozásából folyólag szükséges közterület átbocsajtása, továbbá Kulcsár Sándor-féle építkezésből folyólag köztérhez csatolt terület kártalanítása ügyeit a törvényhatóság a legközelebbi ülés napirendjére tűzte ki.

A váraljai hid.

Tóth Ferenc dr javasolta, hogy a váraljai-velencei városrészeknek Olasz városrészrel egy esetleg vashid által kötéssék össze. A tanács nem tartja elfogadhatónak, mivel vashid építése 50000 és egy fahid építése 8500 koronába kerül, ezt pedig a jelenlegi viszonyok mellett a város nem képes teljesíteni.

Tóth Ferenc dr a hid felépítését elkerülhetetlennek tartja. Ezt annál is inkább állítja, mivel eddig az ottani közlekedés csolnokon történt. Most azonban a Körözs alatt fenékgát épült, mely ezt lehetetlenné teszi. Javasolja, hogy ha a fahid tényleg 8500 koronába kerül, úgy a törvényhatóság annak felépítését mondja ki.

Halász Lajos dr Tóth indítványát fogadja el és ezzel egyidejűleg említést tesz a felső garasos hid vámszedésének eltörlésére.

Gábel szintén Tóth indítványának elfogadása mellett szól.

Rimler ragaszkodik a tanács javaslatához és azt mondja, hogy a szakértők véleménye szerint a csolnokon való közlekedés lehetséges.

Radó csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy egy folyton haladó város modernül gondolkozó polgármestere a csolnokon való közlekedést pártolja. Rámutat az ily kezdetleges közlekedési eszköz veszélyeire s kéri a Tóth javaslatát elfogadni.

Miskolcay Barnab's, Hlatky Erdre bizottsági tagok szólottak a tárgyhöz, mindketten a Tóth javaslatának fontosságát vitatják.

Rimler Károly bevallja, hogy azért van a tanács javaslata mellett, mert nem találja lehetségesnek a hid 8500 koronából való felépítését.

Berkovics Ferenc a polgármester nyilatkozatából azt látja, hogy a tanács nem alaposan elkészített tervezet szerint tette meg javaslatát, miért is indítványozza, hogy a vitás ügyet adják vissza a tanácsnak, hogy a jövő közgyűlés elé részletes tervezet és költségvetés kíséretében ismét terjesszék elő.

Hoványi Gyula indítványozza, hogy amikor ez a kérdés ismét tárgyalás alá kerül egyidejűleg a harmadik vashid tervezetét és költségvetését is terjesszék elő.

Komlóssy, Tóth, Kurländer és Balogh szólottak még a tárgyhöz, mely után a főispán szavazat alá bocsajtotta a kérdést. A törvényhatóság Berkovics azon indítványát, hogy a legközelebbi közgyűlésen tárgyalják az ügyet, Hoványi Gyula javaslatával kiegészítve fogadta el.

Ezután kisebb folyó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Kossuth benyújtott törvényjavaslatai A képviselőház tegnapi ülésén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter öt törvényjavaslatot terjesztett elő. Legfontosabb a munkások biztosításáról szóló törvényjavaslat, amely az ipari és gyári alkalmazottak baleset ellen való biztosításáról gondoskodik; a javaslat egyrészt módosítja az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segítéséről szóló törvénycikket, másrészt baleset ellen is biztosítja az ipari munkásokat. Második törvényjavaslat a magyar ipar fejlesztéséről szól és fölhatalmazza a kereskedelmi minisztert, hogy a magyar ipar fejlesztését különböző

állami kedvezésekkel előmozdítsa. Harmadik javaslat a tengeri szabadhajózásban foglalkoztatott magyar kereskedelmi hajóknak, valamint a tengeri hajók építésének állami segítségben és kedvezésben való részesítéséről szól s a kormánynak módot nyújt arra, hogy a hajós vállalatoknak új hajók beszerzését és új járatok létesítését állami segítséggel megkönnyítse. Az ötödik javaslat a magyar korona országai külső kereskedelmi statisztikájáról szól és kimondja a magyar korona országainak területére behozott és innen kivitt áruk bejelentési kötelezettségét oly célból, hogy az Ausztriával való gazdasági viszonyok rendezésénél megbízható statisztikai adatok álljanak a kormány rendelkezésére.

Kubik Béla főispán. Fővárosi tudósítónktól vett értesülésünk szerint a király Kubik Béla függetlenségi képviselőt Borsódvámegye főispánjává nevezte ki.

Sajtóankét. A miniszterelnök a sajtó kérdésben szaktanácskozmányt hívott össze. Meghívást kapnak a miniszteriumi ankétre az összes újságírói szervezetek, Rákosi Jenő, az Otthon-kör elnöke, Hoitsy Pál, az Újságíró-Egyesület elnöke, Holló Lajos országgyűlési képviselő, a »Magyarország« főszerkesztője és az Újságírók Szakegyesületének végrehajtó-bizottsága.

A képviselőházból. A képviselőház folyó hó 19-én tartja legközelebbi ülését, melynek napirendje a következő lesz:

Elnöki előterjesztések és irományok bemutatása.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter válasza Petrovics István, Bánffy Dezső báró és Vagy Ferenc képviselők interpellációira és végül

Mikszáth Kálmán ellen bejelentett összeférhetlenségi eset elbírálására a bíróság ki-sorsolása.

A képviselőház új háznagya Leszkay Gyula holnap veszi át háznagyi hivatalát, amikor egyuttal a volt háznagy Tóth János is el fog bucsuzni a Ház személyzetétől.

A közös függő államadósság. A közös függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben ez évi október hó 8-án tartott VI. ülésében az államjegyek forgalmi összegét megvizsgálta és azt az 1906. évi augusztus hó végével a következőnek találta:

5	frtos államjegyekben	1,044.400	frt.
50	"	247.850	"

Összesen: 1,292.250

frt, mely összeg az 1899. évi XXXI. t.-c. értelmében közös költségen váltandó be.

Az államjegyek forgalmában folyó évi szeptember hóban semmi változás nem történt.

Előfizetési felhívás.

Új évnegyed küszöbén állunk. Tizenkét esztendő multunk fojyámán a fejünk fölött elsuhan éveknek soha egyetlen egy szakát sem köszöntöttük annyira bizalomteljesen s a becsületesebb küzdelem munkasikerének oly erősítő öntudatával, mint ezt a mostani évnegyedet. A pozitív alkotások korszaka következett el a liberális éra jogfeladó kormányzata után. Az alkotó munka sikerében osztozni kell Magyarországnak keresztény közvéleményének is.

A nemzetek sorsát intéző Gondviselés, a magyarok Istene próbára tette a mi hűségün-

ket s most a megaláztatások után lélekben megjutalmazta mindazokat, a kik a közélet különböző csatasoraiban megállották helyüket. Mi tollal küzdöttünk s hogy jó harcot harcoltunk nemcsak közönségünk ragaszkodása s kivált az uj-korszak örömnapjaiban megnyilatkozó szimpátiája igazolja, hanem a közéletnek, főként a keresztény megújulás vesződséges munkálkodásával előkészített hatalmas etikai nivó emelkedése első sorban. A mi zászlónkat lobogtatják, ma a közélet méltó, igazi vezeterei s akik a fórumon dominálnak, azokat az elveket hirdetik a melyekért a mi sajtónk munkásait valaha ömlőre vetették az igazság hóhérai.

Változott az idők járása. Mi azonban a régiak vagyunk. Lapunk csonkítatlan egészében az, ami tizenegy esztendőn keresztül volt. Valluk, amit *Prohászka* Ottokár székesfejérvári püspök ajkáról is hallottunk legutóbb, hogy nekünk a sajtó nem üzérkedő vállalkozás, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missiót lelkünk egész idealizmusával; legjobb erőnkhez képest, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen betölteni igyekszünk.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős, hatalmas keresztény Magyarország.

Zászlónk a Máriás lobogó, rajta a kereszt s a keresztben tulipánkoszoru.

Fegyvereink a régiak. Nyílt sisakkal küzdünk, a *tisztességes harc modorában*. Szenzációkat nem hajhászunk. Pletykákban nem utazunk. Személykultuszt nem üzünk. Sem mások gyöngéiből hasznot nem huzunk. Elszánt harcunkban joggal számítunk a becsületes, hithű hazafias katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására*.

Felhívjuk előfizetőink figyelmét ehelyütt is arra a kedves meglepetésre, melyben a Tiszántul Naptárával lapunk minden előfizetőjét karácsonyra részesíteni fogjuk, még azokat is akik csak most az utolsó évnegyedben lépnek előfizetőink sorába. A Tiszántul Naptára nemes és kedves szórakozást fog nyújtani szépirodalmi részében előfizetőinknek, hasznos tájékoztató lesz és összefoglaló tárgyilagos történetét adja az 1906 ik év mozgalmainak és eseményeinek.

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek, valamint az esetleges hátralékok beküldését.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

A »TISZÁNTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **Az új táblai elnök eskütétele.** *Szentkereszt* Zsigmond báró, kit a király tudvalevőleg a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökévé Sável Kálmán utódjával kinevezett, tegnap érkezett a fővárosból székhelyére, Nagyváradra. Szentkereszt megérkezésekor a Pannoniába szállt, ahonnan rögtön magához kérte Gál-

bory József elnöki titkár, akivel megbeszélte eskütétele körülményeit, s azután kíséretében felment a tábla épületébe. A megállapodás szerint az új táblai elnök ma délelőtt 10 órakor teszi le hivatali esküjét táblai teljes tanácsülésben, melyre meg van hívva a kir. főügyész és főügyészseg, a törvényszék, a nagyváradi kir. járásbírók és vezetők, végre a kir. ügyész és ügyészseg.

* **5% közköltő emelés.** Most került nyilvánosságra Nagyvárad város 1907. évi költségelirányzata és ennek kapcsán a városi főszámvevő jelentése. Ezek szerint az 1907. évi költségvetés eredménye a következő:

A) A szükséglet:

1. Rendes kiadások	1,008.209 K 72 f.
2. Rendkívüli »	18.681 K 34 f.
3. Atmeneti »	906.343 K 06 f.

A szükséglet főösszege: 1,933.234 K 12 f.

B) A fedezet:

1. Rendes bevételek	788.291 K 21 f.
2. Rendkívüli »	— — — K — f.
3. Atmeneti »	802.345 K 91 f.

A fedezet főösszege: 1,590.640 K 12 f.

A szükséglet főösszege: 1,933.234 K 12 f.

Mutatkozik fedezeti hiány: 342.594 K — f.

E fedezeti hiányra nézve a városi főszámvevő azt indítványozza, hogy ennek fedezése végett a 815,700 koronában kimutatott állami egyenes adó arányában a költségvetés fedezeti részének »Közoktatásügy« címe alatt már beiktatott 5% községi iskolai, 2 százalék ipariskolai és 3 százalék kisedővodai pótdadón felül további 42 százalék mindössze tehát 52 százalék községi pótdadó megszavazása, vagyis a f. évre érvényes közköltőnek *öt százalékkal leendő felemelése* illetékes helyen kieszközöltessék.

* **Ottó kir. herceg állapota.** Bécsből jelentik: Ottó kir. herceg állapota állandóan jó. A beteg az éjjelt jól töltötte. A herceg legközelebb Bécsbe költözik, hol számára villát béreltek.

* **Kézdivásárhely diszpolgárai.** Kézdivásárhely város közönség *Kossuth* Ferenc, *Andrássy* Gyula gróf, *Polónyi* Géza és *Apponyi* Albert gróf minisztereket, továbbá *Justh* Gyulát, e képviselőház elnökét a város diszpolgáraitvá választotta. A diszpolgári oklevelet *Elek* Béla főispán vezetésével nagyobb küldöttség vitte föl a fővárosba s a képviselőház miniszteri tanácskozó termében tegnap délelőtt nyújtotta át a diszpolgárok, akiknek a nevében *Justh* Gyula mondott köszönetet a város kitüntető szeretetéért,

* **Pecszentmárton és a Tiszántul.** Pecszentmárton község képviselőtestülete ez év október 11. napján tartott rendes őszi közgyűlésén méltányolva a *Tiszántul* politikai napilapnak a multban is elfoglalt változatlan hazafias álláspontját, a hagyományos, vallásos családi tüzhelyt becsülő irányát, *egyhangulag* elhatározta, hogy hivatalos lapjaul ezentul a Tiszántult járattja.

* **Nagyvárad szegényügye.** A szegényügy rendezése már jó ideje fekszik a városnál. Ez ügyben különben a tegnapi közgyűlésen *Kiss* Dávid törvényhatósági tag meginterpellálta a polgármestert, aki ígéretet tett,

hogy a kiküldött ötös bizottság legközelebb előterjeszti javaslatát.

* **Perényi Zsigmond báró emlékszobrára.** Ugocsa vármegye hazafias közönsége még évekkal ezelőtt elhatározta, hogy *Perényi* Zsigmond bárónak, aki egykor a megye főispánja volt, emlékszobrot emel. *Perényi* Zsidmond báró a szabadságharc idején mint az 1848—49-iki országos honvédelmi bizottság tagja szerepelt s mint a felsőház jegyzője aláírta, akár városunk nagynevű vértanúja Szacsy Imre, a Habsburg dinasztia detronizáló határozatát. Ezt a tollvónást vértanuhallal lakolta meg. Vértanuhallának most lesz ötvenhetedik évfordulója október hó 24-én. Ugocsavármegye közönsége ez alkalommal fogja a vármegye közönségének és a magyar társadalomnak hozzájárulásából elkészült emlék szobrát ünnepélyesen leleplezni, mely ünnepélyre Bihar vármegye közönségét is meghívta. A meghívó tegnap érkezett be az alispáni hivatalba.

* **Lómészárszék Nagyváradon.** Gerő Armin főkapitány a lómészárszéknek Nagyváradon való felállítását javasolja sőt szükségesnek is tartja. Indokul hozza fel, hogy a lómészárszék a közönség alsóbb rétegeinek nagy szolgálatot fog tenni. Szóval kimondta a halálos ítéletet a konflislovakra. Haladunk villamos gyorsasággal, csak hogy a lómészárszék hamar beszokta csukni az üzletet, mert a lóhus még Váradon sem lesz marhahus. Ha ez megbukik, következik Budapest újabb modern haladása a kutyamészárszék. Szóval haladunk. Irány: Budapest.

* **A N. Fr. Pr. új szerkesztője.** A bécsi Neue Freie Presse budapesti szerkesztője, tudvalevőleg, *Singer* Zsigmond volt. Miután *Singer* a Pester Lloyd élére került, a nagy bécsi lap új redaktor után nézett. Választása dr. *Gratz* Gusztáv országgyűlési képviselőre, a Zeitschrift tudósítójára esett.

* **Rákóczi hazatér.** Rákóczi Ferenc és a bujdosók hamvainak átvétele a képviselőháztól kiküldött bizottság, élén *Thaly* Kálmán országos képviselővel ma utazik Orsovára. A bizottsággal együtt megy *Szterényi* államtitkár is, hogy Orsovánál helyszíni szemlét tartson. A bizottság Orsováról tovább utazik Konstantinápolyba, ahol hivatalos fogadtatásban lesz része. Egyébként a drága hamvak méltó fogadására serényen folynak az előkészületek. A szent István bazilikában *Strobl* Alajos szobrász és *Gaerster* Kálmán műépítők már készítik Rákóczi koporsója részére a ravatalt. A ravatal a templom közepén a nagy kupola alatt szemben a főoltárral lesz elhelyezve. Kassán az ünnepi beszédet *Wekerle* Sándor miniszterelnök fogja mondani, míg az egyházi szertartások végzésére *Fischer* Colbrie Ágost püspököt kéri fel, mint-hogy *Samassa* József egri bíboros érsek gyengélkedésére tekintettel azt nem fogadta el.

* **Kutba esett gyermek.** Hőke községben *Gerdán* Virágot öt éves kislány létére édes anyja egy korsóval vizért küldte a marhalegelen levő kutba. A kut kerítetlen, mindössze tán 10 cm. magas, téglából rakott kávája van. A kis *Gerdán* Virág bizony vízmerés közben egyensúlyt veszített, beleesett a kutba, ahol halálát lelta. A csendőrség most azt nyomozza, vajjon a község előljáróságát terhelte *Gerdán* Virág haláláért a gondatlanság, amiért a kutat el nem kerítette, avagy a szülőket, hogy öt éves gyermek létére egyedül a kuthoz vizért küldték.

* **Uj rendőr alkapitány.** Nagyon ritkán esik az meg, hogy a kitüntetés, az elismerés olyan embereknek jusson érdemül, akik erre a szó legnemesebb értelmében valóban rászolgáltak volna. Az az eset, a miről az alábbiakban hirt adunk, a ritka esetek közé tartozik. Ez alkalommal a kitüntetés méltó embert ért. *Glac* Antal főispán *Réz Bertalan* rendőrbiztost tiszteletbeli *rendőralkapitánnyá* nevezte ki. *Réz Bertalan* a város közbiztonsága körül kifejtett munkásságával jelentékeny érdemeket szerzett. A mióta a lovasrendőrség, — a melynek élén a kitüntetett áll, — működésben van, azóta a volfi erdő rémes históriái, a határbeli rendtelenségek nincsenek napirenden. A szorgalma, ügybuzgósága és tevékenységeért kitüntetett tisztviselő az esküt tegnap délután tette le.

* **Az akadémiai nagyjutalom botránya.** Nagy port vert föl az idén tavasszal az akadémiai nagyjutalom dolga. Az Akadémia ugyanis minden esztendőben 200 arany nagyjutalommal itél oda egy-egy kiváló tudományos munkának. Az idei nagyjutalom a politikai tudományok körébe vágó munkának volt odaitéendő. Am a javaslatlételre kiküldött bíráló-bizottság az utolsó öt esztendőben megjelent munkák között egyet sem talált jutalomra érdemesnek. Azonban a *Marcibányi* díjat, mely a nagyjutalom mellett másodsorban szolgál kitüntetésre, *Földes Béla* kapta meg. Az akadémiai összlés az osztály javaslatát nem fogadta el és utasította új javaslatlételre. Erre új bíráló-bizottságot alakítottak, mely *Concha Győzöt* és *Andrássy Gyula* grófot ajánlotta a nagyjutalommal való kitüntetésre. Am ez ellen is erős hangok keltek az akadémikusok körében és az Akadémia plénuma utolsó ülésén a második bizottság javaslatát sem fogadta el. Ez a legujabb akadémiai szenzáció! Ugy hírlik, hogy az akadémia recenzusa nem annyira *Concha* ellen, mint *Andrássy Gyula* ellen irányul. Új javaslatlételre bajosan kerül most már a sor, mert senki sem akar vállalkozni a kettős visszautasítás után. Tudományos körökben kíváncsian várják, a nagyjutalom dolgát miképpen viszik dűlőre?

x Saját érdekében kérünk mindenkit, hogy tekintse meg **Háasz Manó N.**-Várad Zöldfa-utcai üzletét, ahová most megérkeztek az őszi ujdonságok s sehol oly nagy raktár nincs s az árak olcsósága mindenkit felül mul, mert volt alkalmunk meggyőződni, hogy más helyt csak hirdetik hogy olcsó, míg önála valóban olcsón lesz áruva.

x **Lukács Aladár fehéremű specialista** első rangu kalap uri divat és fehéremű különlegesség üzlete Fő-utca, az orsolya apácák új bérpalotájában f. hó végével nyílik meg, a mely üzlet bizonyára méltó feltűnést fog kelteni minden körben.

IRODALOM.

A Magyar Szemle. (szerkeszti Szemere György) XVIII. évfolyamának 41. száma izléses külsővel s a következő tartalmas és figyelemre méltó közleményekkel jelent meg: *Lehotai, Új célok felé, Gylas, Fejedelmi házasságok, Endrődi Béla, Csüggedés (vers) Kortsák Jenő, Czibak Zsóti története, Farkas Imre, Már voltam itt egyszer (vers), Tolsztoj N. Leo, Az aggastyánok imádsága, Zsoldos László, Női könnyek, Pán sipja (vers), Regény: Handel-Mazzetti Enrica bárónő, Jesse és Mária (37 folyt., ford. Auer István) Marcus, A hétről (Kürthy Gy. rajzaival) Képzőművészet: Bihari Sándor, Zene: A magyar zene jövője, Színház: Színházokról, A szerkesztő üzenetei — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.*

TANÜGY.

A tanítók segélyegyletének közgyűlése. A következő sorok közlésére kértünk fel:

Meghívó. A nagyváradai községi tanítók Segélyegyletének tagjait a f. hó 20-án szombaton délelőtt 11 órakor a városháza bizottsági termében tartandó rendes közgyűlésre tisztelettel meghívom. Tárgyak: évi jelentés, mérleg, tisztújítás, indítványok.

Réz Mihály
elnök.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Szulamith, dalmü.
Vasárnap: D u Bohémszerelem, operett.
Este A gyöngyélet, új énekes bohózat.

A valeni nász.

Ócska, kopott drámát vettek tegnap elő a színházi könyvtár poros polcairól. Megülte a por, a minek hatása nem is maradt el egyes hosszadalmasabb jeleneteknél: ásitás alakjában. Hanem azért egyszer nem volt rossz ezzel az érdemes régiséggel is felvonulni; a társulat egyes tagjainak alkalmá nyílt legalább egy-egy hatásos jelenetben brillirozni.

Angyal Ilka elemében volt: tragikai erejét bocsáthatta szárnyr, a páthosz iskolájának levegőjében. Pontosan ki volt mérve és betanulva minden szó, minden mozdulat s pontosan be is következett a taps. Másik hatásos szerep *Fehér Gyulának* jutott. Az államügyész sötét lelkületét az ő nagy intelligenciájával és realizmusával hozta színre *Fehér*. Minden tulás nélkül tudott gyűlöletes szerepébe beleilleszkedni és hatás elérni. A hátorzongatás harmadik mestere *Hajnal György* volt sikerült visszataszító maszkiájával és a mérgezési halál jó megjátszásával.

Derüt a rémdrámába *Tóth Elek* és *Kovács Margit* hozták. A fiatalok szerelmét kedves közvetlenséggel játszották. Jó volt *Somogyi* öreg cigánya és *Szarvasi* puskaporos parasztvezére. Mind a kettőt nyílt színe kitapsolták. A kisebb szerepek *Oláh, Nagy, Vank* és *Simon Mariska* kezeiben voltak.

A rendező érdeklődhetett volna az iránt, hogy ha esküdtszéki tárgyalást hoz színre, akkor legalább is 12 kőrístát ültessen oda esküdtnek, ne pedig hat bus magyart. Mi sem mernők egész határozottan állítani, hogy Romániában a bírák és ügyvédet talált hordanak — de olyan ócska fekete lepedőket semmi esetre sem viselnek, mint a minőket tegnap látni szerencsénk volt.

Szulamith. Goldfaden elkoptatott dalmüve kerül ma este színre. A mai előadásban mutatkozik be a társulat egyik fiatal énekes Szende Ferenc Absolon szerepében. A címszerep *Károlyi Leonának* egyik legerősebb szerepe. Kivülök a többi főszerep: *Lányi Edith, Haraszthy M., Dobsa M., Bérci, Fehér, Palásthy, Hajnal* közt oszlik meg.

Vasárnap a Szigligeti színházban. Vasárnap két előadás lesz. D. u. 3 órakor félhelyárral *Bohémszerelem* című operett, este rendes helyárral mellett itt először A gyöngyélet kerül színre. Utóbbi katoná tárgyú énekes bohózat, amelynek főszerepeit: *Haraszthy, E Kovács M., T. Pogány, Kovács Margit, Verő J., Fehér, Krasznay, Palásthy, Tóth, Toronyi, Bérczi, Hajnal, Körmeny* játszá.

Jegyek a vasárnapi előadásokra már ma szombaton d. u. 3 órától előre válthatók.

A vig özvegy. Lehár ujdonságára erősen készül a színház személyzete. Az igazgató pazar fényvel állíttatja ki az érdekes ujdonságot, amelyre szebbnél szebb jelmezek és új díszletek készültek. Naponta folynak a próbák a »Vig özvegy« című operett ujdonságból, amelynek bemutató előadását a jövő hétre tervezi az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

Keresztény szervezkedés. A budaörsi keresztény munkásegylet alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

A mérnökök összejövetele. A mérnök és építész egyesület ma, szombaton este a Pannónia külön éttermében összejövetelt rendez, melyre a tagokat ez uton hívja meg a titkár.

MULATSÁG.

Háziestély. A Katholikus Legényegylet vasárnap, 14-én tartja október havi háziestélyét. Az estély fél 9 órakor kezdődik az egylet helyiségében, hol *Dula Miklós* bandája húzza a jó talp aló valót.

A jogászfijuság kolonestéi. A nagyváradai kir. kath. jogakadémia ifjusága 6—8 kolonestély rendezését vette tervbe, melylyel egyfelől módot nyújtanak a váradai fiatal hölgyeknek arra, hogy magukat a tánc művészetében gyakorolják, másfelől a kedélyes családias összejövetel révén változatossá óhajtják tenni a hosszú tél egyhanguságát. Mint értesülünk, a rendezőség már hozzá is látott az életre való terv kiviteléhez és pár nap mulva a meghívókat is szét fogja küldeni. A kolonesték egészen családias jellegűek lesznek és az idén hiányzó kolonokat minden tekintetben pótolni fogják. Az esték sikerét eleve biztosítja egyes nagyváradai uri családok ígérekzése és a kolonesték rendezőségének agilitása. A rendezők névsorát, valamint a végleges megállapodásokat és a felvilágosításokat pár nap mulva fogja közölni a rendezőség.

Magántisztviselők családi-estélye. A Nagyváradai Magántisztviselők Egyesülete ma este az egyesület helyiségében családi összejövetelt rendez, amelyre a kartársakat és azok családjait ezuton hívja meg a rendezőség.

TÁVIRATOK.

A reichsrat ülése.

Bécs, október 12. A Reichsrathot ma délelőtt 11 órakor nyitották meg. A tolyosón az előkelőbb osztrák képviselők *Szemere Miklós*-nak a magyar sajtóról mondott beszédét tárgyalták. Az ülésen felszólal *Korytowski* pénzügyminiszter, aki benyújtja a budgetet.

Hohenlohe emlékirata.

Brrlin, okt. 12. Hohenlohe Fülöp herceg a National Zeitung tudósítójának azt mondta, hogy a császár távirata mellett sem érzi magát indíttatva arra, hogy öcscsével az emlékiratok közzététele dolgában érintkezésbe lépjen. Rá nézve ugy személyét, mint családját illetőleg az ügy be van fejezve.

Az orosz forrongás.

Berlin okt. 12. Orosz-Lengyelországból jelentik: A lublini kormányzó, *Kakusu* az egyetlen, kinek kormányzóságában a katonák nem

Önkéntes árverési hirdetés.

B. Bösörményi gazdaságban az összes meglévő gazdasági felszerelések u. m. ekék, vetőgépek, rosták, konkolyozók, esep. garnitúrák stb. e hó 14-én délelőtt 9 órakor önkéntes árverés útján készpénzfizetés mellett eladatnak.

Kivánatra a gyiresi állomásra kocsik küldetnek. Az érdeklődők kocsik miatt Rimler Szilárd intézéhez B. Bösörmény forduljanak.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Üzlet áthelyezés!

A már 18 év óta fennálló *óra — ékszer és látszer üzletem, óra javító műhelyem* a »Fekete Sas« szálloda épületének lebontása folytán

Fő-utca, Orsolya-zárda épületébe

(Kiss Dávid dohány tőzsdéje során.) Sebő Imre könyvkereskedésével szembe helyeztem át, s azt

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSA

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt folytatom.

Kitűnő minőségű diák, katona és vasutas órák jótállással.

A n. é. közönség szíves bizalmát továbbra is kéri kiváló tisztelettel

Szilágyi Géza

órák. Fő-utca.

Telefon 630 szám.

*Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünköt idegenbe
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű*

BÚTOROKAT

gyári árban kezeség mellett a

Magyar Műbutorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HEKMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kivánatra tervek és költségvetések - Telefon 421 szám.

Hirdetmény.

A Biharmegyei Takarékpénztár zálogosztálya

e hó 24-én

árverést tart.

Felkérjük a zálogjegy birtokosok a tárgyaik rendezésére.

Biharmegyei Takarékpénztár.

HÁASZ MANÓ kézmű- és divatáruháza NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Meglepő az a szépen össze válogatott nagy raktár,
mos itm érkezett meg mindenféle őszi cikkekben, gyönyörű

újdonosságok, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Az árak pedig elvannak ismerve, hogy a legolcsóbbak.

Biharmegye legolcsóbb bevásárlási forrása.

Fő-utca, Rimanóczy-palota (Fröhlich-féle hentes üzlet mellett.)

Van szerencsém értesíteni a tisztelt vevőközönséget, hogy egy óriási **alkalmi vétel** következtében mindennemű szövet, schiffon, vászon, delaan, kreton, sefir, flanelek, továbbá sima és mintás blous selymek mesés **olcsó árban** lesznek elárusítva és pedig:

1 mtr. tafft. selyem minden színben — — — — — 63 kr.	1 mtr. francia gyapju delaan — — — — — 35 kr.
1 » angol női ruha kelme divatos, 120 cm. széles — — — — — 48 »	1 » angol blous flanel — — — — — 25 »
1 » scott gyermek ruha kelme 120 cm. széles — — — — — 45 »	1 vég kitűnő jó vászon 30 rőfös — — — — — 3-90 »
1 » angol kostüm » » 140 cm. széles — — — — — 1-35 »	1 » híres minőségű Madapolan schiffon — — — — — 6.— »
1 » férfi lábravaló copper, igen finom — — — — — 28 »	

„Tisztelettel az **ALKALMI ÁRUHÁZ.**

Tulajdonos: **SZÉKELY JENŐ.**